

**vatan yahut
silistre
NAMIK KEMAL**

AMIK

VATAN YAHUT SİLİSTRE

Namık Kemal

ANTİK DÜNYA KLASİKLERİ
Eylül 2017

DÖRT PERDELİK TİYATRO

ŞAHISLAR

Zekiye Hanım

Hanife Hanım

İslam Bey (Gönüllü subay)

Ahmet Sıtkı Bey (Albay)

Rüstem Bey (Yarbay)

Abdullah (Albayın çavuşu)

Bir yarbay

Bir binbaşı

Birinci subay

İkinci subay

Üçüncü subay

Erler

Gönüllüler

BİRİNCİ PERDE

*Perde açılınca kenarı sokağa bakan bir oda görünür.
Zekiye, Arnavutluk'a mahsus muntazam kadın elbisesi ile
mindere uzanmış, elinde bir kitap, önünde bir mum.
İslam Bey sokakta gezinir.*

BİRİNCİ SAHNE

ZEKİYE: (*Kitabı yastığın üzerine bırakarak*) Ah! Anneciğim! Anneciğim! Gönlüme niçin bu kadar incelik verdin? Fikrimi niçin bu kadar açtın? Sen de şimdi kızını görsen okuttuğuna pişman olurdun. Benim gönlüm öyle büyük hislere nasıl dayansın? Benim aklım öyle büyük, derin hayallere nasıl tahammül etsin? Yüreğim ne kadar çarpıyor! Sanki göğsümü yerinden koparacak da dışarı fırlayacak. Beynim ne kadar sıkılıyor! Sanki başımı paralayıp etrafa dağılacak... (*Elleriyle yüzünü kapayıp*) Anneciğim! Anneciğim! Daima babamı düşünmek için açtığın, hazırladığın fikirde başkası geziyor. Daima seni sevmek için terbiye ettiğin, büyüttüğün gönlüde başkası hükmediyor. Seni babam okutmuş, onun yoluna öldün. Beni sen okuttun, yoluna ölmek değil, öldüğüne ağlamak bile hatırıma gelmiyor! Ah, daima o! Gözümde o! O! O! Bir kere sokakta gördüm. Keşke yüzüne baktığım zaman gönlüme düşen ateş gözlerimi eriteydi... Daha bir bakışta vücudumda ne kadar kuvvet varsa toplayıp da gözlerimi başka tarafa çevirmek istedim. Eyvah! Ne vücudumda kuvvet buldum, ne gözlerime hükmüm geçti. Sanki ömrümde gördüğüm, işittiğim, okuduğum, düşündüğüm ne kadar güzel şey varsa hepsi bir yere toplanmış da bir insan çehresi olmuş, karşıma gelmişti. (*Biraz düşündükten sonra*) Hayat ne kadar da hayret verici şeylerle doluymuş. Birkaç gün evvel yanımda biri ağlasa mutluluktan gözyaşı döküyor zannederdim; bugün kulağıma, kahkahalar yasmış gibi geliyor! Birkaç gün evvel kapalı, sıkıntılı bulutlarda şimşek çaktıkça biri gülüyor gibi görünürdü; bugün yeni açmış güllerde çiğ görsem birinin gözyaşı dökülmüş zannediyorum! Birkaç gün önce yüzüm gülüyordu. Sanki her şey de benimle beraber gülüyordu. Bugün gönlüm ağlıyor, sanki her şey de gönlümle beraber ağlıyor! Yine sabah oldu, yine gözüme bir dakika uyku girmedi. (*Mumları söndürerek*) Zavallı mum! Acaba ben de senin gibi

yana yana tükenip gidecek miyim? Beş dakikacık uyuyabilseydim, belki rüyada görürdüm de ayaklarına kapanır, gönlümün zehrini dökünceye kadar doya doya ağlardım. Allah'ım! O mektup ne idi? Ateşle yazılsa insanı o kadar yakmaz. Okudukça gözlerimden sanki yüzüme, göğsüme doğru damla damla alev parçaları saçıldı. Bilmem sütannem mektubu getirdiği zaman nasıl utancımın yerlere geçemedim. İnsan sevincinden ölmüyor, fakat çıldıracak! Mektup sözünü işittiğim gibi ondan geldiğini bildim. Gönülde keramet mi vardır nedir? Bazı zamanlar oluyor ki görünmeyeni, hâlihazırda olmayanı da biliyor. Ah, benim o zaman başka kimi düşündüğüm vardı? Hâlâ kimi düşündüğüm var ki? Mektup babamdan da gelse yine ondan sanmaz mıydım? Belki dünyayı bildim bileli bir kere yüzünü görmeye hasret olduğum babamdan geldiğine de üzülürdüm. Seviyorum, sevmekten kendimi bir türlü alamıyorum. O da beni seviyor; sevdiği mektubunda yazılı. Kendi yazısıyla yazılı. Elbette gerçektir. Hayır, elbette gerçektir. Allah o kadar güzel bir insanın içinde ihanet saklamaz ya! (*İyice düşündükten sonra*) Kim bilir? En güzel çiçeklerin arasında yılan bulunuyor. Ya Rabbi! Ya Rabbi! İnsanın yüzü gibi gönlünü de meydana yarataydın ne olurdu?

İKİNCİ SAHNE

(İslam Bey - Zekiye Hanım)

İSLAM BEY: *(Pencereden girerek)* Ben gönlümü meydana çıkarabilirim. Ne yapayım ki, içindeki esrar yine sana görünmez.

ZEKİYE: *(İslam Bey'i görünce oldukça telaşlı bir hâlde yanına koşmak ister fakat yine kendini toplar. Heyecanın etkisiyle bir süre susup sonra kendi kendine fakat bilinçli bir şekilde başkalarının az da olsa duyabileceği kadar bir sesle konuşarak)* Ya şimdi, her gün Allah'tan ölümümü istemekte haklı değil miyim? Biri gördüyse bana ne der?

İSLAM BEY: Kimsenin görmesi mümkün değil. Bu kadar günler, bu kadar gecelerdir kendimi göstermemek için topraklarda yuvarlanıyorum. Sabah açılıyor, gözler hâlâ açılmaya başlamadı. Gece bitiyor, uyku daha yeni başladı. Her gece buraları dolaşıyorum; tecrübeme güven.

ZEKİYE: *(Memnuniyetini gizleyerek, soğuk bir tavırla)* Sizi davet eden mi vardı?

İSLAM BEY: Allah aşkına, ellerini yüzüne tutma. Dünyayı ömrümde bir gün gördüm. Çünkü bana dünya sensin. Bir daha göreceğim miyim, orasını Allah bilir. Deminden beri casus gibi pencerenin altından sözlerini dinledim. *(Zekiye kırılğanlığını hissettiren davranışlarda bulunur)* Kabahatimin ne kadar büyük olduğunu bilirim. Aynı şeyi bir başkası bana yapsa benim yanımda kıyamete kadar alçaklıktan kurtulamazdı. *(Zekiye'nin kırgınlığı artar)* Haydut gibi pencereden bir eve girdim. *(Zekiye'nin kırgınlığı daha da artar)* Benim buraya girdiğim gibi biri bizim eve girse ben affetmezdim. *(Zekiye'nin hâllerine telaş da karıştır)* Ne yapayım ki başka türlü süni seçmek elimde değil! Seni seviyorum. Senden ayrılacağım. Bugün ağzından, beni sevdiğini işittim. Bugün sana veda edeceğim. İşte gönlün benden kaçınmak istedikçe ayakların bana doğru geliyor.